

DZIENNIK POMORSKI

PRZEDPŁATA:

Miesięcznie w ekspedycji	2,55 zł.
Z odnośnieniem i w agencjach	2,65 „
Na pocztę, już z odnośnieniem	2,80 „
Kwartalnie w ekspedycji	7,65 „
Na pocztę, już z odnośnieniem	8,07 „
Strażki i inne wypadki zwalniają Wydawnictwo z dostarczania numerów bez zwrotu części kwoty abonamentowej.	

OGŁOSZENIA:

na 4 s ronie 6 lam. od wiersza mm. lub jego miejsca 15 gr., na 3 str. 30 gr., na 2 str. 60 gr. Dla W. M. Gdańska te same liczby w gułdenach. Złomowania i ogł. skomplikowane o 20 proc. drożej. Ogł. z innych krajów płatne tylko w walucie tychże. Terminowego ogłoszenia się nie gwarantuje. — — —
Ogłoszenia przyjmuje się do godz. 9 przed poł.

Piątek: † Kozmy i Damjana
Sobota: Wacława

CHOJNICE, sobota dnia 28. września 1929 r.

Słońca wschód 5.55 zachód 17.48
Księżyc wschód 23.13 zach. 16.02

Walka dwóch marszałków

Na temat stosunku Sejmu do Rządu

Trwająca od przewrotu majowego dyskusja na temat stosunku Sejmu do rządu przybrała w ostatnich dniach charakter walki dwóch marszałków.

Żleby było, gdyby społeczeństwo traktowało tę walkę wyłącznie pod kątem sensacji politycznej.

Rozpoczęta na nowo przez dwóch marszałków dyskusja, która niewątpliwie zatonęła szersze kręgi i obejmie innych jeszcze szermierzy, powin na przyczynić się do zupełnego wyświeślenia zagadnienia rządu i Sejmu.

W miarę pojawienia się coraz to nowych artykułów p. Piłsudskiego, coraz trudniej sobie wyobrazić, czem według jego i najbliższego jego obozu przekonania ma być i czem ma się zajmować przedstawicielstwo narodu.

W prasie autentycznych piłsudczyków zapewnia się ciągle, że są oni szczerymi demokratami i że dążą do poskromienia t. zw. „sejmowładztwa“, czyli ograniczenia uzurpatorskiego wkraczania partji, a nawet poszczególnych posłów w kompetencje władzy wykonawczej, pragną oni za chować Sejmowi pełnię jego praw, jako władzy prawodawczej i kontrolującej włącznie parlamentarną rządu.

Ze stanowiskiem tem, nie wchodząc w szczegóły, zgodziłoby się wiele czynników z prawicy, także niektóre z lewicy, a wraz z nimi znakomita większość społeczeństwa.

Praktyka atoli czynników decydujących i rozmaite ich wynurzenia pozostają w zupełnej sprzeczności z tem teoretycznym stanowiskiem. Dąży się do tego, aby Sejm nietylko nie mieszał się do rządów, ale wogóle nie zabierał głosu nawet w sprawie budżetu. Niedoszła konferencja, zaproponowana przez p. Świtalskiego, miała na celu zgilotowanie dyskusji budżetowej, jako nierzeczowej, bezcelowej, poprostu — wstretnej, jak to zupełnie wyraźnie wynika z „Gasnącego światła“. Jaki w tem ujęciu byłby sens istnienia wogóle Sejmu, to zapewne wyjaśniła w dalszej dyskusji zwolennicy p. Piłsudskiego.

Przedstawiciel drugiej strony, p. marszałek Daszyński, porusza ten temat tylko mimochodem. Z jego jednak wyjaśnień w sprawie rozmowy w Belwederze, wynika, że jest on zwolennikiem klasycznych rządów parlamentarnych.

Zdaniem naszym — prawda i rzeczywistość polska leży pośrodku — usuwając doświadczenia i próby, dokonane po wojnie w innych państwach w zakresie zagadnienia władzy, przeznaczamy jednak przedstawicielstwo narodu w jego życiu i ustroju właściwe,oczesne miejsce.

Przedstawicielstwo narodowe jest nietylko konieczną w niezmiernie skomplikowanych warunkach politycznych, społecznych i gospodarczych kłapą bezpieczeństwa. Trybuna sejmowa jest ponadto czynnikiem kontroli publicznej, bez której nawet najlepsze w początkach rządu muszą przez ludzkie słabości zejść na manowce. Trybuna sejmowa jest wreszcie czynnikiem wychowawczym narodu.

Mylą się ci, którzy przypuszczają, że demagogja sejmowa — nie negujemy jej — jest bezkrytycznie przyjmowana przez społeczeństwo. Mało jest takich pośród średnio nawet wykształconych obywateli, którzyby np. uznawali, że mowy p. Sanojcy są mądre i godne posłuchu. Z drugiej strony oparte na wiedzy i doświadczeniu politycznym przemówienia pp. Rybarskiego, Krzyżanowskiego, Głabińskiego, Witosa, Diamanda, Byrki, lub Liebermana, spotykają się z uznaniem nawet u przeciwników. Wystąpienia takiego nieustraszonego bojownika praworządności, jakim jest marszałek Trąpczyński, spotykają się z powszechnym szacunkiem.

Daleko idąca ustępliwość Angli wobec Sowietów

Stan rokowań angielsko-sowieckich o nawiązanie stosunków Gabinet angielski ogranicza swe pretensje materialne

Londyn (AW)

Opinia angielska z niezadowolaniem wita przyjazd Dowgalewskiego do Londynu. Koła polityczne angielskie widzą w powtórnym powierzeniu misji przeprowadzenia rozmów przedwstępnych. Dowgalewskiemu pierwszy krok, świadczący, iż Sowiety trwać będą w swym uporze.

W czwartek o godzinie 4-tej popołudniu odbyła się ponowna konferencja Dowgalewskiego z Hendersonem.

Krązą pogłoski, iż, w razie opornego przebiegu rokowań przedwstępnych Dowgalewskiej będzie zastąpiony przez innego dygnitarza sowieckiego.

Londyn (Pat)

Krązą pogłoski, że gabinet angielski jakoby zdecydował się ograniczyć swe pretensje mater-

jalne wobec sowietów, wyłącznie do prywatnych pretensji obywateli rbytyjskich, poszkodowanych przez rewolucję rosyjską i przez nacjonalizację. Rząd brytyjski zdecydowany jest rzekomo zrezygnować z tak zw. długów wojennych carskich.

Co do sprawy propagandy, to również strona brytyjska nie przywiązuje jakoby jeszcze do tej kwestji wielkiej wagi. O ile Dowgalewskiej zgodzi się na formułę, gwarantującą rzeczowe rozpatrzenie prywatnych pretensji obywateli brytyjskich i na jakąkolwiek ogólną formułę w sprawie propagandy to rząd brytyjski zgodzić się ma na wznowienie stosunków dyplomatycznych.

To stanowisko rządu brytyjskiego zostało podobno przez Hendersona zakomunikowane w czwartek po południu Dowgalewskiemu, który za słonił się ograniczonymi pełnomocnictwami i odpowiedział, że zwróci się o instrukcję do Moskwy.

Nafta nie podrożeje!

Tylko produkty naftowe o 2 — 4 procent.

Lwów, (AW)

W ostatnich dniach pojawiły się w prasie wiadomości o zamierzonej przez Syndykat Naftowy podwyżce cen produktów naftowych. Ze sfer dobrze poinformowanych dowiadujemy się, że wiadomość powyższa polega na nieporozumieniu. Syndykat bowiem nie zamierza przeprowadzić podwyżki cen, a prowadzone są jedynie pertraktacje z czynnikami miarodajnymi, co do sposobu kalkulowania do cen produktów naftowych, na podstawie frachtów kolejowych podwyższonych z dniem 1 października. Różnica cen przedstawia się w tym wypadku w granicach od 2 — 4 proc. w sprzedaży detalicznej.

Ciekawe pomysły przemysłowców alkoholu

Łódź podwodne jako środek transport. — Korytarz podziemny, łączący dwa brzegi rzeczne. — Specjalny wodociąg spirytusowy.

Nowy Jork (AW)

Policja celna dokonała sensacyjnego odkrycia na granicy kanadyjskiej przytłupując dwie łodzie podwodne, które przewoziły przez rzekę Detroit alkohol z Kanady do Stanów Zjednoczonych. Obydwie łodzie zostały wykryte w ciągu jednej noc. Stanowiły one własność doskonale zorganizowanej szajki kontrabandzistów, której sztab główny znajdował się na wyspie Sall. Kontrabandziści wybudowali korytarz podziemny, łączący fermę z brzegiem rzeki, a w korytarzu wykańczali już budowę specjalnej rury, którą miał być pompowany alkohol z brzegu kanadyjskiego bezpośrednio na brzeg amerykański. „Wodociąg“ spirytusowy był prawie gotów do użytku.

Spółeczeństwo nie z samych idjotów się składa. Słucha ono, uczy się rozumieć sprawy państwowe i odpowiednio je oceniać.

To, co potocznie nazywamy — „wygadaniem się“, jest ważnym czynnikiem politycznym. Nie lekceważą go i odczuwają jego potrzebę dla siebie nawet ci, co chcieliby zamknąć usta innym, czego dowodem są choćby ich częste wystąpienia prasowe.

Więc Sejm jest konieczny i pożyteczny. I to nie Sejm niemy, ale żywy; dyskutujący.

Aby ten Sejm był jak najlepszy, aby prócz liczby uwzględniał także inne siły narodu, do tego trzeba mieć dobre prawo wyborcze. A aby w takim Sejmie mieć zaufanie i większość, na to trzeba zaszłyć.

Międzynarodowa rola i znaczenie Polski

Polska czynnikiem pokoju politycznego i ładu społecznego.

Entuzjastyczny głos holenderskiego
finansisty

Warszawa (Pat)

W dłuższej rozmowie, jaką miał dr. Westerman, wybitny finansista holenderski z przedstawicielem P. A. T., wyraził on podziw, iż Polska pomimo tego, że była terenem wojny o 3 lata dłużej, niż inne państwa, pomimo długotrwałego kryzysu gospodarczego oraz finansowego, dokonała właściwie dopiero w przeciągu ostatnich 3 lat tego ogromnego dzieła odbudowy gospodarczej, której wyrazem jest wystawa w Poznaniu. Dr. Westerman wyraził przekonanie, że gdyby zachód Europy bardziej zainteresował się bezpośrednio poznaniem Polski, bezsprzecznie zniknęłyby fałszywe poglądy. Zachód Europy winien przede wszystkim zdać sobie jaknajdokładniej sprawę z roli i znaczenia Polski w życiu międzynarodowym, która jest czynnikiem najpoważniejszym pokoju politycznego i ładu społecznego.

Rozruchy na tle wyborczem

Wybuchły w Meksyku.

Od niedzieli 130 zabitych i 100 rannych

Nowy Jork (AW)

Według doniesień z Mexico, w Vera Cruz wybuchły poważne rozruchy na tle wyborczem. W całym Vera Cruz od niedzieli wzmagala się z godz na godzinę agitacja wyborcza do rady miejskiej i dochodziło do ciągłych utarczek. W mieście w niedzielę tylko padło 130 ofiar w zabitych i przeszło 100 rannych. Pomiędzy zabitymi znajduje się siostrzeniec kandydata na prezydenta Ortiz Rudio. Donoszą również o poważnych rozruchach w Orizaba i w Cordobie.

Mobilizacja na Syberji ogłoszona

Pod broń powołano dwa roczniki.

Zaciężni pójdą na granicę chińską

Moskwa (AW)

Potwierdzają się wiadomości, że w okręgach chabarowskim i władywostockim władze sowieckie zarządziły powołanie pod broń roczników 1905 i 1906 r. Powołani zostaną odesłani na granicę chińską. Jest to pierwsza oficjalna mobilizacja Sowietów.

18 lat więzienia za kradzież 2 zł. 15 gr. otrzymał pewien złodziej angielski.

Londyn (AW)

Sąd przysięgłych w Middlesex skazał na 13 lat więzienia niejakiego Artura Moor, który dostawszy się do lokalu szkoły skradł z dziecinnej skarbonki 1 szyling.

KRONIKA GDYŃSKA**Nie graj Wojtek....**

Maks Chylewski z Wiel. Kacka, który przyjechał po zakupno trzewików, wdał się w hazardową grę w karty i przegrał 200 zł. Ni trzewików ni pieniędzy, a do tego policja czyni dochodzenia.

Sprzeniewierzenie.

P. Marja Waśniewska z Gdyni ufając robotnikowi Kaszczołowi, wysłała go z rachunkiem opiewającym na 333 zł., celem inkasa u s. s. „Robur”. Kaszczoł podjąwszy gotówkę więcej nie wrócił. Dochodzenia w toku.

Wandalizm.

Policja miejscowa wdrożyła energiczne dochodzenia za osobnikiem, który w barbarzyński sposób połamał 9 drzewek przy ul. Zygmunta Augusta.

Kradzieże.

P. Helenie Stauli z Gdyni ul. Świętojańska skradziono przysposobioną do prania bieliznę wartości 100 zł.

Ignacemu Pamie z Gdyni ul. Portowa, skradziono z mieszkania, różne rzeczy wartości 50 zł.

P. Grzegorzowi Daniszence w Gdyni przy ul. Świętojańskiej skradziono z walizki różne rzeczy wartości 40 zł.

Na Michała Piterę sporządzono doniesienie karne za kradzież węgla z wagonów kol.

Przytrzymano niejakiego W. L. z Gdyni Szosa Gd., za rzekomą kradzież drzewa z lasów państwowych.

Kradzież.

Na Michała Dudkowiaka, robotnika bez zajęcia, sporządzono doniesienie karne za kradzież węgla z wagonów kolejowych.

KRONIKA GDANSKA**Bezmyślny wandalizm pijaka.**

Pewien wstawiony jegomość, któremu odmówiono w jednym z lokali przy Jakobstor, dalszej sprzedaży wódki, tak się tem zdenerwował, że wychodząc „zawadził” o wielką szybę wystawową i stłukł ją. Przybyłe na miejsce awantury Ueberfall kommando, chcąc jegomością uspokoić, odwoziło go na posterunek policji, gdzie musi wpięć wytrzeźwić. Po tem odpowiadać będzie przed sądem za rozmyślne uszkodzenie cudzej własności i za naruszenie spokoju publicznego.

Zwyrodnialec przed sądem.

Przed tutejszym sądem stawał gospodarz Józef Bednarak z Tiefental, oskarżony o systematyczne gwałcenie w latach 1923—27 swoich trzech, wówczas jeszcze 13 lat niemających córek. Zmu-

szał on je groźbami i biciem do utrzymywania z nim stosunków. Należy zaznaczyć, że zwyrodnialec ów był już raz karany trzyletniem więzieniem również za zgwałcenie jednej ze swoich córek. Rozprawa obecna, która odbyła się przy zamkniętych drzwiach, obfitowała w straszne momenty, kiedy to własne dzieci musiały oskarżać ojca o brutalną tyranję i zwierzęce pastwienie się nad nimi. Wogóle cała rodzina znosiła katusze od swego tyrana. Naturalnie oskarżony zaprzeczał wszystkiemu, twierdząc, że cała rodzina sprzyjęła się przeciwko niemu. Po zwróceniu przez sędziego uwagi dziewczętom, że mogą się uchylić od zeznań, te jednak pod przysięgą zeznały wszystko. Martyrologia tych dzieci jest tak straszna, że sobie przeciętny człowiek tego wprost wyobrazić nie jest w stanie. To co one przechodziły przeczy wszelkim poczuciom instynktów ludzkich, przeciwnie świadczy o niebawale zwyrodnieniu oskarżonego. Zeznania żony oskarżonego nie przyczyniły się również do złagodzenia oskarżenia. W konsekwencji swoich podłych czynów zasądzono oskarżonego na 4 lata domu karnego. Naszem zdaniem kara ta jednak jest jeszcze za mała dla tego rodzaju przestępstwa, i mimo woli nasuwa się pytanie, czy jednak średniowieczne kary za tego rodzaju przestępstwa nie były raczej bardziej odpowiednie.

Na sezon jesienno-zimowy

polecam swój magazyn bogato zaopatrzonego
w ostatnie nowości

konfekcji damskiej i męskiej
materiały wełniane i jedwabne.

Stały napływ nowości!

Stały napływ nowości!

Juljusz Schreiber, Chojnice

Rynek 17.

Telefon 48.

KINO NOWOSCI

W piątek 27 bm. o godz. 8.30

Podwójny program! Razem 20 akt.

I. Królowa Jazzbandu

z uroczą **Lya Marą**

II. Walka o step

Dramat stepów amerykańskich. Rolę główną w pow. sensacyjnym filmie odtwarza **Ken Maynard** zwany „Szalonym Jeźdźcem”.

Ceny zwykłe! Ceny zwykłe!
Od soboty: 2129

Miłość i Łzy Szopena.

Trumny Jak i wybicia do trumien wykonanie pierwszorzędne, mam stale na składzie po mularkowanych cenach

Fr. Kiedrowski

magazyn mebli i trumien

ul. Człuchowska 6. ul. Człuchowska 6.

Na raty!

Na raty!

Maszyny do szycia

C. B. od 300 zł. Original America Singer i wszelkie inne fabrykaty. Proszę o łask. zwiedzenie mego składu

Wiktor Gołuński, Brusy

Gdańska 5. 2127

Przetarg przymusowy

W sobotę, dnia 28. wrze śnia bm. o godz. 17.30 sprzedam w Charzykowie najwięcej dającym za got. 1 automat muzyczny 1 fortepian (skrzydło) 1 kanapę

Zbiórka licytantów odbędzie się przed Sołectwem. **Szeleziński**

Kom. sądowy. 2133

Służąca

pracownika z dobrymi świadectwami, może się zaraz zgłosić.

Gdzie wskaże eksp. Dz. Pom.

Przetarg przymusowy

W sobotę, dnia 28. wrze śnia o godz. 12. sprzedam najwięcej dającym za got. 40 kaftanów męskich 50 majtek damskich 80 czapek męskich 10 tuzinów fajek krótkich **W. Kowalski**

Kom. sąd. Chojnice 2132

W rzeźni miejskiej

W sobotę, dnia 29. 9. 29. przed poł. o godzinie 9-tej sprzedaż 2128

wołowiny.

Motory

od 2-10 km. na naftę, benzynę i benzol dla rolnictwa i przemysłu najnowszego typu w użytku tańszy od elektrycznych. Na 1 km. i godz. pochłania ca. 225 gr. benzyny. **Młocarnie motorowe** krajowe i zagraniczne polecam po cenach przystępnych. Spłata bardzo dogodna, proszę ządać oferty.

Leon Studziński,
Maszyny Rolnicze
Kościerzyna, tel. 67.

Porządna

dziewczyna

umiej. dobrze gotować potrzebna od 1. lub 15. 10.

Młyńska 4. skład.

Porządna, dzielna

dziewczyna,

umiejąca gotować może się zgłosić u Szyszkowej 2101 pl. Jagielloński 4.

Dom

Dwupiętrowy nowo masyw. budowany z składem nadającym się na każdy interes, dotychczas mieści się skład bławatów, do tego 12 morgów dobrej roli z ogrodem owocowym i 3 morgi torfowiska z dobrym torfem. Sprzedaje z powodu zmian w rodzinie. W dużej kalwaryjskiej wiosce, okolica dobra. Cena podług umowy.

Zgłoszenia do właściciela domu:

Alojzy Lorek
Wiele, Pomorze.

Tysiące

chorych na katar żołądka, wzdęcie, kurcze, bóle, niestrawność, brak apetytu, ogólne osłabienie, et cetera, odzyskało zdrowie, używając zioła sławnego na cały świat Dr. Dietla, Profesora Uniwersytetu Jagiellońskiego. Żądajcie bezpłatnej broszury pouczającej. Adres: Liszki-Apteka.

Poszukuję starszej

dziewczyny.

Dworcowa 24 II.